



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1721. usque ad annum 1724

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1783

VD18 90119304

§. 50. Sectariorum tolerantia in Hungariæ Regno extorta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67596)

Octobris facta diserte dicitur: *exclusa* Sæc. XVIII.
tamen sequentia, tum quia in hac uni- A. C. 1721.
 versali Officii hujus extensione Missa
 Romæ impressa non habet præfatam
sequentiam.

§. L.

*Sectariorum tolerantia in Hungariæ
 Regno extorta.*

Ab eo temporis articulo, quo Calvinii *Hist. Univ.*
 ac Lutheri secta Hungariæ Regnum *tom. 8.*
 infecerat, omnia bellis, seditionibus, cæ- *Period. II.*
 dibusque erant turbata; quamvis enim *cap. 1.*
 Catholici Proceres jam anno Christi *pag. 561.*
 millesimo sexcentesimo sexto Regnante *Hist. Chron.*
 Rudolpho II. Imperatore ac Hungariæ *contr. l. 17.*
 Rege palam & solemni pacto declara- *pag. 793.*
 rint, atque ex publicis Regni legibus
 comprobatum reddiderint, nullum om-
 nino Sectarium esse tolerandum, nihil-
 ominus Anno 1616. Calvinistæ & Lu-
 therani in Viennensi conventu sectæ li-
 bertatem (sine tamen Catholicorum præ-
 judicio) armorum vi extorserunt, his ta-
 men minime contenti, ut suas sectas latius
 extenderent, partim Ragotfiis, Tecke-
 liis, aliisque rebellibus sua junxerunt
 arma, partim Turcis in rebellionis sub-
 sidium evocatis omnia susdeque verte-
 runt, & quidem Anno 1662. contra
 Turcas suppetias ferre, pertinaciter
 detrecta-

Sæc. XVIII. detrectarunt, nisi prius existimata eorum Religionis gravamina tollerentur. hac ergo repulsa se Imperatorem, Catholicosque Regni Ordines ad firmandum sectæ exercitium adigere tentabant. Studiose insuper in rem suam omnes illas vertebant temporis vicissitudines, quibus Augustissima Domus Austriaca gravi pressa necessitate Hungarorum ope indiguerat, vel Imperatores pro Domus suæ incremento quædam ab Hungaris petebant: Sic Anno post incarnationem Dominicam millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo, cum Leopoldus Cæsar per Hungariæ Palatinum in comitiis Augustissimam Imperatricem in Hungariæ Reginam inaugurari peteret, Sectarii comparere renuerent, nisi prius Tempia, quæ Catholici sibi erepta jure postliminii vindicabant, eis redderentur: Eodem sub obtentu quinto post anno in apertam cruentamque rebellionem contra legitimum suum Regem prorupere, eamque Turcarum armis propagarunt, usque ad Annum 1681. quo præfractæ Ecclesias, scholas &c. sibi restitui postulabant, & quamvis Turcarum armis eas Catholicis eripuissent, & ad moderatiora consilia necnon ad deponendum eorum odium & vexationes Catholicis continuo irrogatas ab ipso Batavo Oratore Bruynigo

ningo admoniti fuissent, nec tamen pa- **Sæc. XVIII.**
 cem inire, nec Romanam Imperatri- **A. C. 1721.**
 cem coronari voluerunt, nisi prius im-
 modicis, atque iniquis eorum postulatis
 fatisfieret: interim vero effertiores
 effecti totam Hungariam cædibus, ra-
 pinis & incendiis sæde depopulabantur,
 & non modo Ecclesias restitui, sed &
 omnes Jesuitas Regno expelli postula-
 bant: & quamvis Josephus I. Hungariæ
 Rex honestis admodum conditionibus
 Anno 1706. armorum cessationem eis
 obtulisset, nihilominus impellentibus Le-
 gatis Stapneyo Anglo, & Comite de
 Rechtern Batavo inter alias pacis con-
 ditiones Posonii postulare præsumebant.
 I. Ut de jure receptarum Religionum
 „Negotium pro bono pacis & unione
 „amicorum non obstante contradictione
 „Cleri, accommodetur, secundum Au-
 „gustanæ & Helveticæ confessioni ad-
 „dictorum propositionem, quæ sequitur
 „in hæc verba: liberum receptarum
 „in Regno Religionum exercitium in
 „statu, qui per Szecsenii inchoatam ami-
 „cabilem transactionem conclusus est
 „cum templorum beneficiorumque pos-
 „sessione, per omnia sartum, tectum-
 „que maneat, inchoataque non tan-
 „tum in partibus transdanubianis quam-
 „primum sed & locis necdum confœde-
 „ratis, suo tempore eadem formalitate

„COM-

Sæc. XVIII., continetur, nec ulla amplius templo-
A. C. 1721. rum, & scholarum, eorumque bene-
 „ficio- rum subsequatur occupatio, aut
 „conscientiarum quoquo sub prætextu
 „quæ- sita violentatio, quinimo de his
 „omni- bus tam guarantium potentio-
 „rum spon- sione, quam & Articulo su-
 „turo Regni diætæ sufficienter caveatur.

II. „Jesuitæ, ex quo pro consequen-
 „da intra limites Regni eorundem per-
 „man- sione & accommodatione saluta-
 „ribus statu- & ordinum Regni con-
 „stitu- tionibus ad hoc usque tempus se
 „accom- modare omisissent, & ideo ex
 „Regno exire debuerunt, sine consensu
 „Regni nullo unquam tempore redu-
 „cantur: Bona vero intra Regnum per
 „eos posse- ssa ipsis collata, in quantum
 „Ecclesiastica aut fundationalia essent,
 „Admini- strationi Cleri ipso facto sub-
 „jiciantur, in quantum vero a familiis
 „avulsa comperirentur, ad ipsas fami-
 „lias redeant.,

Ad has tamen postulationes, qua-
 rum barbaries cum latinitate ipsa pro-
 fusus barbara conspirat, Imperator per
 suos Deputatos die decima quinta
 „Junii respondit, I, quod Juri, libertati
 „atque securitati receptarum in Regno
 „Religionum satis cautum, & prospere
 „ctum videatur per Articulos diætæ
 „& notanter novissimos, ut quos reli-
 „giose

„giose servandos & exequendos sua Sæc. XVIII.
 „S. Cæsarea Regiaque Majestas firmi- A. C. 1721.
 „ter appromittit, quæ & clausulam :
 „salvo jure Dominorum terrestrium, ge-
 „nuino & justo sensu per diætam expli-
 „cari faciet, nec in abusum trahi pa-
 „tiatur. Qualis vero circa receptas
 „easdem Religiones fors noviter for-
 „mandus, inducendus ac respective am-
 „pliandus per Szecefny inchoatam ami-
 „cabilem transactionem status inten-
 „datur, commissioni Cæsareo - Regiæ
 „simul insinuatam non fuerit, ideoque,
 „& de ignotis nihil eatenus respondere
 „possit, minus dignosci, an legibus
 „consona, ac perinde justa, aut nova
 „quærantur, quæ etiam nonnisi per
 „Generalem Regni diætam resolvi
 „quirent. „

II. „In negotio Patrum Soc. Jesu
 „posteaquam religio eorundem sub no-
 „vissima diæta Poloniensi Anni 1687.
 „Artic. 20. in Regnum recepta fuerit,
 „& quod diætaliter conclusum est, non-
 „nisi diætaliter tolli aut modificari pos-
 „sit, ideo hoc in passu ad generalem
 „Regni diætam præsens punctum re-
 „mittendum, ibique simul legali Regis
 „& Regni decisioni subjiciendum erit.
 „quod circa bonorum Ecclesiasticorum
 „seu beneficiorum ab ipsis vigore legum
 „& Constitutionum Regni, Articulo-
 „rum

Sæc. XVIII., rum utpote Anni 1486. Art. 11. An-
A. C. 1721. „ni 1504. Art. 27. Decreti item Fer-
 „dinandi primi Regis de Anno 1460.
 „sæcularium vero bonorum ex eo quod
 „contra leges patrias signanter An. 1498.
 „Art. 55. An. 1647. Art. 17. ibidemque
 „citos, & alios passim cum præjudi-
 „cio S. Coronæ Regni, Cleri quoque
 „sæcularis, & familiarum per ipsos
 „comparata, eoque in mortuas, ut dici
 „solet, manus illapsa habeantur, præ-
 „tendibilem avulsionem, uti & perso-
 „nalem emigrationem adducitur.,

Tandem vero die vigesima nona
 Aprilis quarto post anno eis indultum,
 ut Religionis exercitium juxta patriæ
 leges & statuta decernatur. Nondum
 satiata erat fanatica eorum audacia,
 sed insuper Carolum VI. Imperatorem
 ac Hungariæ Regem ad sectæ liberta-
 tem publica lege firmandam adegerunt.
 Opportuna id exequendi occasio eis
 hoc anno offerebatur: Jam enim anno
 Christi millesimo sexcentesimo octoge-
 simo tertio Leopoldus Imperator Po-
 sonii in comitiis a Regni Proceribus
 expetierat, ut Hungariæ Regnum
 ad Austriæ Archiduces hæreditario jure
 in perpetuum transfiret: Consenserant
 etiam Regni Ordines, ut non modo
 Josephus in hæreditarium Hungariæ
 Regem coronaretur, sed etiam ut de-
 ficiente

ficiente *mascula* Austriacæ Domus prole, Sæc. XVIII.
 jus hæreditarium in hoc Regnum ad A.C. 1721.
 Hispano - Austriacam lineam *masculam*
 devolveretur: Ut vero idem jus Cæ-
 sare absque prole mascula morituro e-
 tiam ad ejusdem fæmineas Descenden-
 tes transfiret, Protestantes Regni Ordines nullatenus consentire voluerunt, donec existimata eorum Religionis gravamina penitus tollerentur, eis que sectæ libertas per fundamentalem Regni legem assereretur: Eorum pertinaciam frangere nitebatur Hungariæ Palatinus Comes de Palfi, qui indictis Posonii comitiis rem potenter frustra tamen urgebat: Cum autem hæc successionem stabiliri plurium Austriacæ Domus interesset, & Protestantium Regni Ordinum consensus omnino necessarius foret, horum consensum caro Religionis pretio emendendi necessitatem obversari, creditum est. Die ergo tertia Martii Pesthini solemnia habentur comitia, nominantur viginti quatuor Catholici, & totidem Protestantes Deputati, qui Religionis querelas discuterent, ac si fieri posset, componerent. Proferuntur utriusque partis jura, pacta, & libertates; præprimis vero Catholici Protestantibus exprobrant, quod nimia temeritate sibi Ecclesias restitui peterent, quas tamen ipsi contra omne fas iniquis Turcarum &

Sæc. XVIII. & Rebellium armis violenter eripuit
 A. C. 1721. sent, ac per plures annos non sine ma-
 xima Catholicorum oppressione & dam-
 no detinuissent: nunc vero contra an-
 tiqua pacta sectæ libertatem extorquere
 molirentur, cum tamen ipsis haud in-
 cognitum esset, quod Catholici Pro-
 ceres jamjam anno Christi millesimo
 sexcentesimo sexto declaratione Ru-
 dolpho II. Imperatori tradita demon-
 strarent, in Hungariæ Regno nullum
 hæreticum publica lege tolerari posse.
 Hanc ipsam declarationem Ecclesiastici
 Proceres innovassent, atque anni se-
 quentis die vigesima prima Martii suo
 chirographo muniissent. Præcipue in-
 ter eos Agriensis Episcopus edito libello
 demonstratum ibat, Protestantes in
 Hungaria velut patriæ pestem aut ad-
 fidem Catholicam adigendos aut om-
 nino e Regno eliminandos esse, imo
 eos a nullo Rege aut Principe, etsi in-
 spopondisset, ob perversionis periculum
 & rebellandi consuetudinem ex ipso
 sectæ genio invalescentem tolerari posse.
 Hac Præsulum constantia minime ter-
 riti Protestantes cuncta, quæ a Catho-
 licis vindicata erant, repetere haud ces-
 sabant, de prospero suarum postulatio-
 nem exitu eo firmiter sperantes, quo
 ardentius prætena successionis jura
 communi omnium Ordinum consensu
 stabili-

stabiliri, firmum & fixum esse noverant. *Sæc. XVIII.*
 Nec sua eos spes fefellit; cum enim *A. C. 1721.*
 probe perspectum haberent, quod Imperator ægerrime ferret, si mentes pertinaciter invitæ acerbioribus verbis ac scriptis magis adhuc exasperarentur, ac propterea ipsos Catholicos Proceres, ut Cæsareis mandatis Brabantiae, Flandriae & Silesiae ante sexennium editis exactius insisterent, hortatus esset, hinc animosiores facti, quosdam Vienne ablegarunt, qui de Catholicis questu, Carolo Cæsari exponerent, quod Catholici Protestantibus non nisi duo Templi in quovis Comitatu reliquissent, eisque plusquam trecentas Ecclesias eripuissent. Nec defuit querelis suis fructus, nec suis successibus instrumenta protectionis; Aulicorum enim impulsu Catholicis Proceribus insinuatum, ingentem esse Protestantium numerum eosque fidelitatis suæ specimina hucusque non obscura edidisse; proin Cæsaream Majestatem suam velle, ut libero Religionis exercitio potirentur, eisque quietas Ecclesiarum, quas nunc haberent, possessio relinqueretur: Insuper Cardinalis Saxo-Citienfis Hungariae Primas, & Comites Stahrenbergius, ac Kinskyus Cæsarei Administratores Imperatoris nomine declararunt, omnia ab anno hujus sæculi decimo nono in
Hist. Eccles. Tom. LXXI. Q Re-

Sæc. XVIII. Religionis negotio recens immutata ad
A. C. 1721. pristinum statum esse revocanda, nec
 ullum ad ritus suæ sectæ adversos vi
 compellendum: Verum Catholici Or
 dines unanimi suffragio, ne hoc decre
 tum vim legis obtineret, obsliterunt,
 palamque adversus hanc declarationem
 reclamarunt. Nihilominus anni se
 quentis Mense Martio Posonii præsen
 tibus Imperatore, ejusque Conjuge Car
 dinalis Czackys & Archiepiscopus Co
 locensis comitorum Præses nomine om
 nium Procerum declarabat, Hungariæ
 regnum, quod aliunde hæreditarium
 ad masculam Austriacæ Domus prolem
 extensum erat, cum omnibus annexis
 perpetuo jure ad sæminam lineam,
 salvo jure primogenituræ devolutum
 agnosci, eoquod Austriaci Archiduces
 ac præsertim Augustissimus Imperator
 Carolus VI. de hoc Regno optime me
 ritus Apostolicum hoc Regnum non modo
 a barbaro Turcarum jugo liberaissent,
 sed etiam latius extensis ejus finibus
 illud ampliassent: ut ergo perniciosum
 præverteretur interregnum, Proceres
 suam significaturi gratitudinem, & Hun
 garis antiqua sua jura, privilegia, li
 bertates & prærogativas confirmari,
 novisque favorum significationibus au
 geri sperantes, Regni successionem ad
 sæmineam hujus Domus stirpem ex
 tendere

tendere consenserint. Eapropter sexa- Sæc. XVIII.
 ginta Hungari partim Episcopi, partim A. C. 1721.
 Comites & Barones Viennam ad Im-
 peratorem contenderunt, unanimem
 Regni consensum confirmaturi, simul-
 que petitori, ut Cæsar Posonium venire
 dignaretur: Ergo die septima Julii Ca-
 rolus Imperator cum Augusta, duabus
 Archiducissis & Principe Eugenio illuc
 profectus, ac singulari veneratione ex-
 ceptus est, cunctaque in comitiis de-
 creta libere & unanimi suffragio admis-
 sa, adimpletaque sunt. Ad exemplum
 Hungarorum Bohemiæ Brabantiæ. Flan-
 driæ, Silesiæ & etiam Proceres Pragæ
 lege Pragmatica sexus fæminini succes-
 sionem in defectum virillis confirmarunt,
 & die quinta Mensis Septembris Ca-
 rolum ejusdem Regni hæreditarium
 Regem magnificentissime coronarunt.
 Postea anno sequenti die duodecima
 Junii Cæsar per *Protectionale* ut vocant,
 mandatum Hungaris Protestantibus po-
 stulata concessit, Catholici tamen Pro-
 ceres constanter reclamabant, palam
 declarantes, se omnia, quæ Viennæ
 in Religionis Catholicæ decrementum
 sunt statuenda, pro irritis habituros.

§. LI.

Fulvii Astalli Cardinalis obitus.

Q 2

Hoc